

Stefan Sołtyszewski

"Nouvelle Revue Theologique", r.
1965 i 1966

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 10/3-4, 370-381

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

paleochretiennes, to tytuł pracy Cyrille'a Vogel, w której Autor wykazał na podstawie napisów starochrześcijańskich iż młodzi chrześcijanie pobierali się przeważnie pomiędzy 12 a 16 rokiem życia. Były to więc w zasadzie małżeństwa dzieci (ss. 355—366).

Ks. Stefan Sołtyszewski

NOUVELLE REVUE THEOLOGIQUE

Miesięcznik „Nouvelle revue théologique” wychodzi pod kierunkiem profesorów teologii Kolegium filozoficznego i teologicznego S. J. św. Alberta w Luvain. Numer posiada w zasadzie 3 sektory, na które składają się: Artykuły teologiczne, Akta Stolicy Apostolskiej (tekst i komentarz) i Bibliografia (recenzje i noty).

97 (1965) nr 1

Dejaifve G., *La „Magna Charta” de Vatican II* (ss. 3—22). Autor najpierw relacjonuje ogólnie przebieg 3-ej sesji Soboru Warykańskiego II, następnie przechodzi do omówienia poszczególnych rozdziałów konstytucji soborowej „O Kościele”, którą słusznie nazywa „Magna Charta” Vaticanum II.

Tihon P., *Le Congrès Eucharistique de Bombay et le voyage du Pape* (ss. 23—28). W artykule Autor pisze o Kongresie Eucharystycznym w Bomnaju i podróży Papieża Pawła VI w rozdziałach: „statio orbis; Papież misjonarz; podziw chrześcijanina dla walorów Indii; apel o powszechne braterstwo.

Chenu M. — D., *Les signes des temps* (ss. 29—39). Autor zajmuje się analizą socjologiczną i teologiczną wyrażenia „signa temporis”, które zdecydowanie weszło do języka teologii chrześcijańskiej.

Na ss. 40—65 zamieszczono tekst soborowego dekretu „O ekumenizmie”: na stronicach parzystych tekst oryginalny łaciński, a obok na stronach nieparzystych tłumaczenie francuskie, dokonane przez *Sekretariat dla jedności chrześcijan*.

Na ss. 66—79 zamieszczono tekst soborowego dekretu „O Kościołach Wschodnich Katolickich”, jak wyżej.

W dziale: *Actes du Saint-Siège* znajduje się sprawozdanie z przemówień i alokucji Pawła VI p.t.: 1. Kanonizacja męczenników z Ugandy; 2. Orędzie Papieża do Konferencji panortodoksyjnej na Rodos; 3. Kościół biednych w świecie bogatym; 4. Czy „miłość” opuściła ten świat? 5. Apologia hierarchii i prymatu papieskiego; 6. Życie monastyczne naszych czasów; 7. Liturgia: „nova et vetera”; 8. Maryja i kapłan; 9. Archiwa Kościoła (ss. 80—88).

W ostatnim sektorze miesięcznika zamieszcza się bibliografię obejmującą recenzje i noty dotyczące pozycji z dziedziny teologii, historii kościelnej i innych oraz wykaz prac nadesłanych do Redakcji (ss. 89—112).

97 (1965) nr 2

Dejaifve G. *La troisième Conférence panorthodoxe de Rhodes* (ss. 113—131). W powyższym artykule przedstawiono przebieg Konferencji panorto-

doksyjnej na Rodos, odbytej w czasie od 1 do 15 listopada 1964 r., w której wzięło udział 14 oficjalnych delegatów Kościołów prawosławnych. Autor wyszczególnia postanowienia tej Konferencji, ocenia je i wyprowadza wnioski.

Tekst oryginalny Konstytucji dogmatycznej „O Kościele“ (rozdz. I, II i III) wraz z notą wyjaśniającą Pawła VI, a obok na stronicach nieparzystych tłumaczenie francuskie (ss. 132—177).

R i d e a u E., *Itinéraire de la liberté* (ss. 180—198). Autor pisze o przebudzeniu się świadomości wolności, przedstawia ją w aspekcie technicznym, estetycznym, etycznym i przechodzi w końcu do zagadnienia wolności chrześcijańskiej.

P.T. *Le commentaire du Pape sur la 3-e session du Concile* (ss. 199—201). Autor relacjonuje przemówienie Pawła VI na zakończenie 3-ciej sesji soboru, komentujące takie zagadnienia, jak kolegium biskupie i prerogatywy Papieża, nowy styl w zarządzaniu Kościołem, Maryja a Kościół, Maryja a chrześcijaństwo odłaczony.

P.T., *La solidarite humaine comme réalite et comme tâche* (ss. 201—203). Autor relacjonuje przemówienie wigilijne Pawła VI z dn. 22. XII. 1964, w którym papież mówił o przeszkodach w stosunkach ludzkich: nacjonalizm, rasizm, militarizm, opozycje klas...

Dział bibliografii zawiera recenzje i noty bibliograficzne (ss. 202—224).

97 (1965) nr 3

T h i l s G., *Le decret conciliaire sur l'oecumenisme* (ss. 225—244). Jest to jeszcze jeden komentarz na temat dekretu o ekumenizmie, w którym Autor pogłębia interpretację takich zagadnień, jak: ekumenizm, natura ekumenizmu, dialog ekumeniczny, ekumenizm a *aggiornamento*, cel ekumenizmu, fundamenty doktrynalne oraz stosunek do Kościołów oddzielonych od Stolicy Apostolskiej.

B i g o P., *Morale conjugale et vie chretienne* (ss. 245—271). Autor, wychodząc z założenia, że w łonie Kościoła istnieje kryzys moralności małżeńskiej, w części I artykułu, którą nazywa „problematyczną“, przedstawia trudności, które sprzeciwiają się doktrynie tradycyjnej, a w części II, nazywanej „teologiczną“, uzasadni doktrynę chrześcijańską, odnośnie moralności małżeńskiej, w świetle teologii.

B i g o P., *La richesse comme intendance dans l'Evangile* (ss. 267—271). Jest to egzegeza tekstu Pisma św. o przewrotnym włodarzu.

Constitutio dogmatica de Ecclesia. Jest to ciąg dalszy i dokończenie druku tekstu konstytucji w języku łacińskim i tłumaczeniu francuskiego (ss. 272—315).

P.T., *A travers les discours de Paul VI*. Autor relacjonuje okolicznościowe przemówienie papieskie o liturgii po Soborze Watykańskim II, jako „nowej wiosnie duchowej“, o misji Trybunału Rzymskiego św. Roty, o wielkiej sprawie „Jedności“ i jej przeszkodach, o funkcji Kolegium Kardynałów (ss. 316—318).

Numer zamyka stały dział: *Bibliographie*.

97 (1965) nr 4

Dubarle D., *L'avenir de la doctrine philosophique et theologique relative a la paix internationale* (ss. 338—354). Autor zajmuje się tzw. filozofią i teologią wojny i pokoju i sugeruje rewizję tez tradycyjnych odnośnie doktryny.

Knauer P., *La determination du bien et du mal moral par la principe du double effet* (ss. 356—376).

Tillard F., *L'obeissance religieuse, mystere de communion* (ss. 377—394). W niniejszym studium Autor traktuje o ślubie posłuszeństwa zakonnego, obowiązującego tak podwładnego jak przełożonego, które nazywa „tajemnicą wspólnoty“.

Pin E., *Les instituts religieux apostoliques et le changement socio-culturel* (ss. 393—411). Artykuł zawiera refleksje socjologiczne o instytucjach zakonnych w związku ze zmianami społeczno-kulturalnymi w świecie. Autor uważa, że ich zadania nabiorą jeszcze większego znaczenia po Soborze i że era regionalizmu dla nich minęła, a nadeszła era planów światowych.

W dziele: *Actes du Saint-Siege* zamieszczono sprawozdanie z aktualnych przemówień Pawła VI na temat: dalsze zbliżenia do Kościoła prawosławnego; nominacje nowych kardynałów; kardynalat jako władza, godność i odpowiedzialność; organizacja J.O.C. i jej założyciela kard. Cardijn; ranga patriarchów wschodnich (P.T.)

Autor podpisujący się inicjałami E.B. w dalszym ciągu relacjonuje M.P. o miejscu patriarchów w Kolegium Kardynalskim i M.P. o wyborze dziekana i poddziekana kolegium kardynalskiego.

P.T. streszcza: przemówienie papieża do proboszczów i kaznodziejów wielkopostnych; przemówienie na audyencji generalnej o Kościele, sakramencie Chrystusa; homilię na pierwszą niedzielę postu o wspólnocie eucharystycznej jako sakramencie; list apostolski z racji 200-jej rocznicy święta Serca Jezusowego. *Bibliografia* (ss. 418—438).

Notes bibliographiques (ss. 438—446)

Książki nadesłane do Redakcji (ss. 447—448).

97 (1965) nr 5

Dumont C., *Pour une conversion „anthropocentrique“ dans la formation des clercs* (ss. 449—465). We wstępie autor wyjaśnia pozorną sprzeczność w tytule pracy. Następnie w 2 rozdziałach zatytułowanych: 1. antropocentryzm jako podstawa nowoczesna, oraz 2. antropocentryzm a mentalność chrześcijańska, Autor uzasadnia tezę o nastawieniu antropocentrycznym w formacji duchowej kleru.

Deloiz P., *Une nouvelle enquête sur la foi des collegiens* (ss. 466—514). Autor rozpracowuje ankietę na temat wiary młodzieży szkół średnich w Belgii i zestawia ją z podobną ankietą, dokonaną w r. 1949. W dodatku do artykułu zamieszczono bibliografię ankiet dotyczących wiary młodzieży, które się ukazały po wojnie.

L a m a r c h e P., *La guerison de la belle'mère de Pierre et le genre littéraire de évangiles* (ss. 513—526). Autor przeprowadza porównawczą egzegezę synoptycznych tekstów biblijnych, zawierających relacje synoptycznych tekstów biblijnych, zawierających relację o uzdrowieniu św. Piotra, konkludując uwagami na temat rodzaju literackiego ewangelii.

W sektorze: *Actes du Saint- Siège*, Autor podpisujący się inicjałami P.T. relacjonuje przemówienia Pawła VI n.t.: Maryja i Kościół, Niepokój przed reformą; robotnicy chrześcijańscy a nowa lektura; ryzyka dialogu z ateistami; zachęta do jedności w Kościele; Kościół a Rotary Club (ss. 531—536).

Bibliografia pozycji pod hasłami: eklezjologia, ekumenizm, teologia moralna, problemy moralne: *noty bibliograficzne* (ss. 537—559).

97 (1965) nr 6

L y o n n e t S., *Le nouveau Testament à la lumière de l' Ancien* (ss. 561—587). Artykuł profesora Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie stwierdza, iż Nowy Testament jest naświetlony przez Stary Testament. Tę prawdę uzasadnia Autor na przykładzie słów św. Pawła o usprawiedliwieniu.

E p a g n e u l M., *Le diaconat, demain* (ss. 588—601). Autor przytacza na wstępie tekst postanowienia soboru Watykańskiego II, zawartego w konstytucji dogmatycznej „de Ecclesia“, odnośnie diakonatu i rozprowadza jego myśl o możliwości ustanowienia w przyszłości stałego diakonatu. Artykuł traktuje o zadaniach diakonów jutra, warunkach życia, przygotowaniu do wykonywania powołania, postulując „restytucję“ diakonatu.

T i h o n P., *Quelques études sur le diaconat* (ss. 602—605).

R e n d u Ch., *La regulation des naissances dans le cadre familial et chrétien* (ss. 604—631). Niniejszy artykuł jest ekstraktem odczytu wygłoszonego przez lekarza medycyny na I-ym Kongresie Europejskim Lekarzy Katolickich na Malcie w r. 1964. Autor omawia problemy, postawione przez regulację urodzin, rolę lekarza katolickiego odnośnie tego zagadnienia i zamieszcza odpowiedzi na pytania, które doń napłynęły po referacie, wygłoszonym na Kongresie.

T i h o n P., *Le rite actuel de la messe* (ss. 632—640). Jest to artykuł na temat zmian wprowadzonych do mszy św. po Soborze.

Actes du Saint-Siège: Streszczenie aktualnych przemówień papieskich n.t.: Pokój świata w niebezpieczeństwie; wiara w Eucharystię; cierpienie ludzkie a tajemnica Męki Pańskiej; uroczystość Zmartwychwstania a optymizm chrześcijański; splendor Rzymu, chwała Chrystusa i wyraz wiary.

Bibliografia prac z dziedziny: teologia średniowieczna; wydawnictwa tekstów; misjologia, socjologia religijna; historia Kościoła; historia (ss. 646—669).

Prace przysłane do Redakcji w liczbie 93.

97 (1965) nr 7

F r a i g n e a u — J u l i e n B., *Réflexion sur la signification religieuse du mystère de la Sainte Trinité* (ss. 673—687). Rozważanie składa się z 2 części:

1. Objawienie Trójcy św. i naturalne poznanie Boga; 2. Trójca Osób boskich modelem społeczności ludzkiej.

V a n n e s t e A., *Le Décret du Concile de Trente sur le péché originel* (ss. 688—726). Jest to studium nad dekretem soboru trydenckiego o grzechu pierworodnym. Autor najpierw daje spojrzenie na prace przygotowawcze, aby następnie przejść do analizy kanonów Dekretu i wykazać jego znaczenie i doniosłość teologiczną.

C o s t e R., *La construction de la paix a l'ère atomique* (ss. 737—743). Artykuł ten jest tekstem nieco przerobionym konferencji wygłoszonej niedawno przedtm przez autora. Autor podkreśla powagę problemu wojny atomowej i postuluje utworzenie Armii pokoju, która właśnie już istnieje we wszystkich krajach świata, lecz jest jeszcze nieliczna.

Actes du Saint-Siège:

W tym dziale znajdują się streszczenia przemówień Pawła VI, wygłoszonych w czasie audiencji n. t.: zadania misyjne współczesnego Kościoła; czy doktryna społeczna Kościoła jest skuteczna; potrójne powołanie: człowieka, chrześcijanina, pracownika; *aggiornamento* zakonników (ss. 744—749).

Bibliografia pozycji z następujących dziedzin: bibliistyka, patrystyka i średniowiecze, wschodnie chrześcijaństwo i islam, instrumenty pracy, ascetyka, monachizm i życie zakonne; *noty bibliograficzne* (ss. 750—782).

Książki nadesłane do Redakcji w ilości 58.

97 (1965) nr 8

Połowę tego numeru wypełniają tłumaczenia na francuski artykułów prof. T. Oden'a i Godin'a drukowane w amerykańskim czasopiśmie „Continnum“ w r. 1964. Artykuły te uzupełnione refleksją teologiczną A. Chapelle'a stanowią symposium na temat: „*Expérience thérapeutique et Révélation*„.

Oto tytuły prac symposium:

O d e n T., *Révélation et psychothérapie* (ss. 785—810);

G o d i n A., *L'expérience thérapeutique du transfert et l'expérience chrétienne dans la foi* (ss. 810—820).

O d e n T., *Silence thérapeutique et inexaucement* (ss. 820—826)

G o d i n A., *Accueil thérapeutique et interprétation* (ss. 826—831).

C h a p e l l e A., *En guise de méditation* (ss. 831—835).

C a f f a r e l H., *Note sur la régulation des naissances* (ss. 836—848). Artykuł zawiera uwagi na temat regulacji urodzin, ujęty w trzy rozdziały: I Ustawienie zagadnienia; II. Stwierdzenie na nowo zasad; III. Warunki skuteczności stwierdzenia na nowo zasad.

H o u t a r t Fr., *Le schema 13 sera-t-il plus qu'un texte?* (ss. 849—856). Autor interesuje się kwestią w jakiej mierze ten schemat, poruszając jednocześnie aspekt doktrynalny i praktyczne zagadnienie takie jak kultura, polityka, rodzina i małżeństwo, kwestie ekonomiczne i pokój, będzie miał konkretne konsekwencje.

W sektorze: *Actes du Saint-Siège* zamieszczono streszczenie homilii, wygłoszonej przez Pawła VI na Kongresie Eucharystycznym w Pizie dnia 10. VI. 1965 r. oraz pełny tekst enykliki „*Mysterium fidei*“ z dnia 3. IX. 1965 o kulcie Najświętszego Sakramentu (tłumaczenie francuskie) (ss. 855—872).

Bibliografia: Recenzje i noty bibliograficzne z zakresu: teologia fundamentalna, mariologia, ascetyka i życie zakonne, historia (ss. 871—893).

Książki posłane do Redakcji w ilości 127.

97 (1965) nr 9

L é o n - D u f o u r X., *La tempête apaisée* (ss. 897—922). Ten artykuł reprodukuje jeden z dziewięciu „*Etudes d'Évangile*“ pracy gdzie Autor aplikuje zasady metodologiczne, naszkicowane w książce: *Les Évangiles et l'Histoire de Jésus*, Paris 1963.

S c h o o y a n s M., *L'aide extérieure en faveur des vocations sacerdotales au Brésil* (ss. 923—948). Wobec braku powołań kapłańskich w Brazylii, Autor utrzymuje, że Kościół tamtejszy musi liczyć na pomoc z zewnątrz. Pomoc ta winna przejawiać się we współdziałaniu bezpośrednim i pośrednim kapłanów i zakonnic. Nieodzowną jest również pomoc finansowa. Aby rozwiązać problem powołań biskupi brazylijscy i innych krajów powinni skoordynować wysiłki i skoncentrować swoje siły, by zmobilizować i przygotować kapłanów zagranicznych do pracy na niwie Pańskiej w Brazylii.

L e b e a u P., *Vers une réflexion œcuménique sur le ministère* (ss. 949—960). Autor snuje refleksję ekumeniczną nad kapłaństwem jako służbą, w związku z niedawnym ukazaniem się książki: G a n o c z y A., *Calvin, théologien de l'Église et du ministère*, Paris 1964. Sektor II-gi: *Actes du Saint-Siège* zawiera streszczenia: Przemówienia Pawła VI w Organizacji Narodów Zjednoczonych; allokucji na rozpoczęcie 4-ej sesji Soboru; przemówień aktualnych na audiencjach generalnych oraz tekstu M.P. o *Synodzie Biskupów* z 15. IX. 1965 (ss. 964—978).

Bibliografia z zakresu: instrumenty pracy i wydawnictwa, patrystyka, liturgia, filozofia; *noty bibliograficzne* (ss. 979—1005). Prace nadesłane do Redakcji w ilości 96.

97 (1965) nr 10

F a u x J., *L'expérience de l'acte de foi* (ss. 1009—1022). Jest to artykuł napisany „na marginesie“ świeżo wydanej książki pamiątkowej, poświęconej wybitnemu teologowi P. Rousselot. Autor relacjonuje artykuły Holstein'a, de Broglie'a, Ossa, które wchodzą do książki pamiątkowej, do których należałoby dołączyć ostatnie strony artykułu Le Blond'a o „*Filozofii tomistycznej*“.

R e n w a r t L. — F i s c h J., *La sainteté du peuple de Dieu* (ss. 1021—1046). W konstrukcji „*Lumen gentium*“ idea ludu Bożego zajmuje centralne miejsce. Cały lud Boży Bóg powołał do świętości. Świętość zakłada się na tym apelu, konkretyzuje się we chrzcie, a realizuje przez i dla Kościoła. Autor rozwija ten istotny temat i przechodzi do zaprezentowania kilku publikacji, świeżo wydanych o Vaticanum II.

Thiry A., *Prologomènes a un examen de la formation intellectuelle des clercs* (ss. 1047—1065). Artykuł dotyczy tylko formacji intelektualnej duchownych. Autor dzieli go na 2 części. W 1-ej części zapoznaje nas z przemianami środowiska ogólnego, w którym ma żyć kapłan współczesny. W 2-ej części zatytułowanej „Nauczyciel i uczeń” Autor akcentuje zaszłe zmiany w nauczaniu, w psychologii młodych, w metodach pedagogicznych.

Mason J., *La Declaration sur les religion non — chrétiennes* (ss. 1066—1083). Jest to komentarz do deklaracji soborowej o religiach niechrześcijańskich. Zawiera on następujące materiały: I. Przygotowanie i geneza dokumentu; II. Duch deklaracji; III, Tekst deklaracji (introdukcja ogólna, animizm, hinduizm, buddyzm, islamizm); IV. Konkluzje. Dział: *Akta Stolicy Apostolskiej* zawiera streszczenie: homilii Pawła VI, wygłoszonej w czasie uroczystej sesji soborowej w dniu 28. X. 1965; ekshortacji apostolskiej, wzywającej do triduum modlitw na zakończenie Soboru; tekst *Deklaracji Soborowej o wychowaniu chrześcijańskim* (w tłumaczeniu francuskim) oraz tekst łaciński i francuski *Deklaracji o stosunkach Kościoła z religiami niechrześcijańskimi* (ss. 1084—1103).

Bibliografia z zakresu: teologia dogmatyczna i pozytywna, teologia moralna i prawo kanoniczne (ss. 1104—1117).

Prace nadesłane do Redakcji w ilości 92.

Spis treści całego rocznika 1965 oraz indeks analityczny (ss. 1121—1150).

98 (1996) nr 1

Grelot P., *Exégèse, théologie et pastorale* (ss. 3-13). Autor porusza problem związków pomiędzy egzegezą i teologią; teologią a duszpasterstwem; duszpasterstwem i egzegezą.

Renwart L. — Fisch J., *La sainteté du peuple de Dieu* (ss. 14—40). Jest to ciąg dalszy i dokończenie artykułu zapoczątkowanego w poprzednim numerze.

Murray J., *La Declaration sur la liberté religieuse* (ss. 41—67) Artykuł wyjaśnia doktrynę soborowej deklaracji o wolności religijnej w związku z trzema problemami: prawnym, filozoficznym i prawno-społecznym. Problem prawny dotyczy pojęcia prawa ludzkiego powszechnego do wolności w dziedzinie religijnej, jako fundamentu i przedmiocie tego prawa. Problem drugi dotyczy filozofii prawa publicznego. Problem trzeci wiąże się z rozwojem doktryny prawno społecznej Kościoła.

Declaratio de libertate religiosa — tekst oryginalny i obok tłumaczenia francuskie (ss. 66—84).

Bibliografia. Recenzja pozycji o tematyce: historia kościelna, socjologia religijna, studia społeczne, ekonomiczne i prawne; noty bibliograficzne prac o tematyce: Kościół i Sobór, teologia.

Książki nadesłane do Redakcji (ss. 85—112).

98 (1996) nr 2

Dejaifve G., *Vatican II a l'heure de vendanges* (ss. 113—131). Autor charakteryzuje prace czwartej sesji soboru, nazywając ją „godziną winobrania“.

W I-szym rozdziale artykułu jest mowa o reformie różnych „ordines“, które stanowią widzialną strukturę Kościoła (biskupi, kapłani, laicy, zakonnicy), o misjach i Objawieniu. W II-im rozdziale, zatytułowanym: Kościół i dialog Autor omawia dokumenty soborowe, dotyczące tego zagadnienia (Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich; Deklaracja o wolności religijnej; Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim; Konstytucja Pastoralna o Kościele w świecie współczesnym.

Grelot P., *Exégèse, théologie et pastorale* (ss. 132—148). Artykuł jest dalszym ciągiem i dokończeniem pracy rozpoczętej w poprzednim numerze.

Potterrie I., *La vérité de la Sainte Ecriture et l'Histoire du salut d'après la Constitution dogmatique „Dei Verbum“* (ss. 149—169). Artykuł składa się z następujących rozdziałów: I. Problem bezbłędności Pisma św. przed soborem watykańskim II; II. Tekst Konstytucji dogmatycznej „Dei Verbum“; III. Dwie koncepcje prawdy; IV. Konkretnie aplikacje.

Constitutio dogmatica de Divina Revelatione — tekst łaciński i obok tłumaczenie francuskie (ss. 170—188).

Actes du Saint-Siège. Tihon P. relacjonuje przemówienie Pawła VI na zakończenie Soboru oraz dotyczące okresu posoborowego (ss. 189—193).

Bibliografia. Recenzje książek o tematyce: Pismo św., teologia fundamentalna, teologia dogmatyczna i pozytywna, moralność małżeńska, hagiografia i biografie, publikacje Narodów Zjednoczonych; *noty bibliograficzne* prac o tematyce: teologia, filozofia, biografie, książki nadesłane do Redakcji (ss. 194—224).

98 (1966) nr 3

Lichtenberg J. *Contenu et portée de la Déclaration conciliaire sur les Juifs* (ss. 225—248). Po uwagach wstępnych Autor przechodzi do rozważań na tematy poruszone w deklaracji soborowej o Żydach: 1. Węzły, które łączą duchowo Kościół z narodem żydowskim; 2. Dary udzielone przez Boga Izraelowi; 3. Zalecenia pasterskie Soboru, które wypływają ze wspólnej spuścizny pomiędzy Kościołem a Izraelem; 4. Odpowiedzialność Żydów za ukrzyżowanie Chrystusa.

Mason J. „*Fonction missionnaire de l'Eglise*“ (ss. 249—272). Jest to obszerny komentarz do Dekretu soborowego o misjach, w którym Autor snuje refleksje na tematy: znaczenie i cel dokumentu; jego struktura; wielkie problemy; misyjna działalność konkretna i specyficzna; specjaliści pracownicy na niwie misyjnej.

Decret sur l'activité missionnaire de l'Eglise — tłumaczenie francuskie (ss. 273—301).

Actes du Saint-Siège. A de B. relacjonuje Motu proprio Pawła VI o reformie św. Oficjum z 7. XII. 1965 r. oraz Konstytucję apostolską „*Paenitemini*“ o dyscyplinie pokutnej Kościoła z 17. II. 1966 (ss. 302—309).

Bibliografia: Recenzje prac o tematyce: ateizm i religie, wydawnictwa tekstów, filozofia, historia filozofii, misjologia, życie wewnętrzne; *noty bibliogra-*

ficzne pozycje o tematyce: rodzina i młodzież; książki nadesłane do Redakcji (ss. 310—336).

98 (1966) nr 4

C l é m e n c e J., *Actualité de l'Évangile pour l'Église de notre temps* (ss. 337—357). Autor wykazuje, iż dialog pomiędzy kościołem a światem współczesnym postuluje ewangeliczną wiarę, nadzieję i miłość.

M a s s o n J., „*Fonction missionnaire de l'Église*“ (ss. 358—375). Autor kontynuuje refleksje nad soborowym dekretem o misjach w rozdziałach: VI. Cały Kościół pełni funkcję misyjną; VII. Organizowanie wzrostu Kościoła; VIII. Tradycja czy nowość w działalności misyjnej Kościoła.

D e G a i f f i e r B., *Miracles bibliques et vie des Saints* (ss. 376—385). Autor czyni refleksje na temat cudów, których prototypy znajdują się w Biblii.

Decret „*Optatum totius*“ sur la formation sacerdotale — tłumaczenie francuskie dekretu soborowego o formacji kapłańskiej (ss. 386—397).

Decret „*Perfectae caritatis*“ sur le renouveau et l'adaptation de la vie religieuse — tłumaczenie francuskie dekretu o odnowie i przystosowaniu życia zakonnego (ss. 398—406).

Actes du Saint-Siège. E.B. pisze o Instrukcji „*Matrimonii sacramentum*“ z 18. III. 1966 o małżeństwach mieszanych (ss. 407—411). *Bibliografia*. Recenzje prac o tematyce: historia Kościoła, socjologia religijna i duszpasterstwo, historia, nauki społeczne i ekonomiczne, studia o Teilhardzie de Chardin; noty bibliograficzne pozycje z dziedziny: teksty filozoficzne, historia filozofii i psychologii, liturgia, historia misji, nauka i pobożność maryjna, życie wewnętrzne, nauka religii a wychowanie; książki przysłane do Redakcji (ss. 412—448).

98 (1966) nr 5

S c h ü l l e r B., *La théologie morale peut-elle se passer du droit naturel?* (ss. 449—475). Autor w artykule o stosunku teologii moralnej do prawa naturalnego snuje rozważania na następujące tematy: Znaczenie prawa natury dla chrześcijanina w świetle Nowego Testamentu; znaczenie prawa natury dla chrześcijanina w świetle refleksji teologicznej i fundament prawa natury w byciu i poznaniu; prawo natury a historia; specyfika i trudność argumentu etycznego; magisterium kościelne a prawo moralne.

D e c l o u x S., *L'athéisme de Marx* (ss. 476—502).

P i n c k a e r s S., *Une morale pour notre temps* (ss. 503—506). Artykuł o moralności dla naszych czasów napisany na marginesie świeżo wydanej książki pod tym samym tytułem.

Decret „*Presbyterorum ordinis*“ sur le ministere et la vie des prêtres — tłumaczenie francuskie tekstu dekretu soborowego o służbie i życiu kapłanów (ss. 507—531).

Bibliografia. Recenzje pozycji o tematyce: encyklopedie, wydawnictwa tekstów, teologia, problematyka kościelna, teologia moralna i psychologia;

noty bibliograficzne o pracach z zakresu: Pismo św.; książki nadesłane do Redakcji (ss. 532—560).

98 (1966) nr 6

Villain M. *L'oecumenisme a l'aube d'une nouvelle période* (ss. 561—580). Każdy dziś przyznaje celowość ekumenizmu, jakim proroczco natchnął Sobór Jan XXIII. Autor pragnie odpowiedzieć na pytanie dokąd zmierza ekumenizm. W tym celu najpierw analizuje sytuację obecną, a następnie w świetle tej analizy usiłuje przewidzieć jak się ułoży sprawa ekumenizmu w najbliższej przyszłości.

Vanneste A., *Le Décret du Concile de Trente sur le péché originel* (ss. 581—602). Jest to kontynuacja artykułu na temat dekretu soboru trydenckiego o grzechu pierworodnym. W poprzednim fragmencie Autor analizował trzy pierwsze kanony tego dekretu, a obecnie traktuje o czwartym kanonic.

Decret „Christus Dominus“ sur la charge pastorale des eveques dans l'Eglise — tłumaczenie francuskie tekstu dekretu o funkcji pasterskiej biskupów w Kościele (ss. 603—620).

Decret „Apostolicam actuositatem“ sur l'apostolat des laics — tłumaczenie francuskie dekretu soborowego o apostołacie świeckich (ss. 621—640).

Actes du Saint-Siège: R.C. relacjonuje przemówienie papieskie do małżonków i rodzin świata, wygłoszone na kongresie „Centre Italien Féminin w dniu 12. II. 1966 (ss. 641—644). P. Tihon komentuje Motu proprio „*Summi Dei beneficio*“ z 3. V. 1966 r. o przedłużeniu jubileuszu posoborowego (s. 644).

Bibliografia. Recenzje książek o tematyce: średniowiecze, protestantyzm, powołanie i życie zakonne, życie wewnętrzne, hagiografia, historia, kwestie naukowe; noty bibliograficzne pozycji z zakresu: Pismo św., teologia i duszpasterstwo, misjologia; książki przysłane do Redakcji (ss. 645—672).

98 (1966) nr 7

Leloir L., *Témoignage monastique et presence au monde* (ss. 673—692). Życie monastyczne a świat są tematem niniejszego artykułu. Życie ewangeliczne, poszukiwanie Boga, cenobityzm, powściągliwość, oto cechy monachizmu szczegółowo omówione przez Autora.

Thiry A., *Philosophie du fait chretien A Propos d'un livre recent* (ss. 693—697).

Constitution pastorale „Gaudium et Spes“ sur l'Eglise dans le monde de ce temps — tłumaczenie francuskie tekstu soborowej konstytucji o Kościele w świecie współczesnym (ss. 698—759).

Bibliografia. Recenzje pozycji o tematyce: Pismo św., mariologia, historia kościelna, katecheza i pedagogia; noty bibliograficzne wydawnictw na temat: Pismo św., misjologia, kazanie, biografie; prace nadesłane do Redakcji (ss. 170—784).

98 (1966) nr 8

Tillard J., *Autorité et vie religieuse* (ss. 786—806). Autor traktuje o formie własnej i bardzo specyficznej władzy ewangelicznej w życiu zakonnym. Ta władza winna być wykonywana na bazie dialogu pomiędzy przełożonym a zgromadzeniem, winna być służebna i wychowawcza. Autor konkluduje, iż możliwe jest pogodzenie istotnych elementów posłuszeństwa zakonnego z większym respektowaniem wolności i inicjatywy osoby.

Schmidt H., *Le renouveau liturgique* (ss. 807—829). Autor snuje osobiste spostrzeżenia i perspektywy, dotyczące odnowy liturgicznej. Nagłówki rozdziałów mogą nas zapoznać z całością, oto one: 1. Absolutna konieczność konkretnego eksperymentowania dla sukcesu odnowy liturgicznej; 2. Tłumaczenie liturgii; 3. Tradycja i tradycjonalizm; 4. Liturgia a świat współczesny; 5. Jedność, jednolitość i różnorodność form; 6. Konkluzja.

Morren L., *La Constitution Pastorale „L'Eglise dans le Monde de ce temps“ et la Science* (ss. 830—847).

Nauka zajmuje znaczne miejsce w Konstytucji o Kościele w świecie współczesnym. Artykuł zawiera refleksje uczonego na tematy: nauka a powołanie ludzkie, postęp naukowy a życie Kościoła, pojmowanie teologiczne współczesnej wizji kosmosu i inne.

Botte B., *A propos de la confirmation* (ss. 848—852). Artykuł uzasadnia tezę, iż nie należy odkładać udzielania sakramentu bierzmowania do siódmego roku życia, jak utrzymuje KPK (kan. 788), gdyż i dzieci potrzebują łaski Ducha św., która ich uzdalnia do przyjęcia Eucharystii. Autor konkluduje: „Dlaczego dzisiaj nie miałyby się powrócić do normalnego porządku: chrzest, bierzmowanie, Eucharystia?“

Actes du Saint-Siege. W tym sektorze zamieszczono opracowanie Motu proprio „*Ecclesiae Sanctae*“ z 6. VIII. 1966, zawierające normy wykonawcze do czterech dokumentów soborowych: Dekretów o pasterskiej funkcji biskupów w Kościele, o funkcji i życiu kapłanów, o odnowie życia zakonnego, o działalności misyjnej Kościoła (ss. 853—875).

Dział bibliografii zawiera recenzje pozycji z następujących dziedzin: teologia fundamentalna i apologetyczna, teologia biblijna i dogmatyczna, grzech i pokuta oraz wykaz prac nadesłanych do Redakcji (ss. 876—896).

98 (1966) nr 9

W roku 1966 numer 9 za miesiąc sierpień i wrzesień nie ukazał się.

98 (1966) nr 10

Malevez L., *Le Christ et la foi* (ss. 1009—1043). Założeniem niniejszej pracy jest przestudiowanie w świetle Pisma św. i refleksji teologicznej wiary u Jezusa przed zmartwychwstaniem i u Chrystusa zmartwychwstałego. Autor ujmuje zagadnienie w dwu aspektach: Jezus jako podmiot wiary, Jezus jako przedmiot wiary.

Galot J. *Le Sacerdoce dans la doctrine du Concile* (ss. 1044—1061). Autor szkicuje najpierw w ogólności problemy dotyczące kapłaństwa, poruszane na Soborze. Następnie przechodzi do szczegółowego omówienia, w świetle doktryny soborowej takich zagadnień: Kapłaństwo powszechne wiernych a kapłaństwo urzędowe księży; episkopat i prezbiterat; funkcje kapłańskie; konsekracja kapłańska a zaangażowanie w świecie; celibat kapłański.

Rideau E., *Ta-t'il un monde profane?* Autor przeciwstawia świat świecki światowi nadprzyrodzonemu. Odpowiadając na postawione w tytule artykułu pytanie, stwierdza iż dla poganina i ateisty istnieje tylko świat świecki (le monde profane). Również dla grzesznika niewierzącego lub chrześcijanina istnieje świat świecki, świat grzechu. Co do chrześcijanina świat świecki istnieje tylko jako abstrakcja w stosunku do świata nadprzyrodzonego wiary.

Thiry A., *Freud et l'interprétation* (ss. 1083—1087). Jest to komentarz do książki P. Ricoeur'a p.t. *De l'interprétation, Essai sur Freud*, Paris 1965.

W dziale zatytułowanym: *A travers les discours de Paul VI*, P. Tihon zamieszcza sprawozdanie z listu papieskiego i allokacji do teologów z racji ich Symposium i Kongresu, w których Paweł VI porusza zagadnienie stosunku magisterium kościelnego do teologii (ss. 1088—1093). Tenże relacjonuje aktualne przemówienia papieskie, wygłoszone na audiencjach generalnych na temat Kościoła (ss. 1093—1098).

Bibliografia. W dziale tym zamieszczono: recenzje dotyczące książek z następujących dziedzin: Pismo św., sobór wat. II, religie; noty bibliograficzne, dotyczące pozycji o tematyce filozoficznej oraz wykaz prac nadesłanych do Redakcji (ss. 1099—1120).

Ks. Stefan Sottyszewski